בסוד שיח

שאול שיר

כמה נחמדים בעיניי שמיטה והיראשון לציון

שאלתי כמה רבנים מגאוני הציונות הדתית שתודת הרא"ה קוק זצ"ל היא אומנותם, מדוע באמת לא התייצבתם מאחורי זרא שלי"צ, הגר"א בקשי־דורון שליט"א, בנושא "היתר המכירה", והזכרתי את תוכן מאמריהם של הרב ד"ר אברהם חיים בורנשטין וד"ר אמנון שפירא ("הצופה" יום ו' פרשת כי־תצא).

התשובות שקיבלתי לא היו כנראה לגבי עינו כותבי המאמרים.

ממתבר, כי מכון "התורה והארץ" שקנה לו שם ותהילה בקרב כלל הציבור הדתי, בכל הקשור למצוות התלויות בארץ, שחרר משרדי תיו המובים לרבנות הראשית מיד עם כניסתם של הרבנים הראשיים הנוכחים. לא פעם ולא פעמיים הצהיר לראשל"צ, כי מכון "התורה והארץ" לא יהיה הגורם של שבת" של הרבנות הראשית וכי עמדותיו בעיות לקראת שנת השמיטה, אך אזון קשבת לא היתה.

היו רבנים שהשבו כי יש מקום לצאת להגי נת הגר"א בקשי־דורון בעניין "היתר המכירה" בלבד, אלא שהם נמנו מכך לאחר שיקול דעת נוסף. הם ראו במחלוקת עניין מניחי של הציבור הדתי, והשייכו נכונה, כי בכל מקרה הראשל"צ יסוג מעמדתו בלחץ ה"לייטאים", הם יישארו תומכים ללא נתמן. לא זו אף זה שום מהלך רציני לא נעשה מצד הרבנות הרא שית בנושא היתר המכירה. אם בשמיטה הקר דמת המתבנבו בחודש אלול חמישה רבנים בין החקלאים והחתימו את רובם המכריע על "היתר מכירה", באולם תש"ם וחתומים רק כ־4500 חקלאים במקרה הטוב, כשמדובר שמספר הח קלאים היהודי מגיע לכדי 15 אלף איש.

הרבנות הראשית לא העמידה את התקציב הראוי ואת כוח האדם המתבקש, כדי להבטיח את יישומו של "היתר המכירה" על־פי הכ לליים שקבע הראי"ה קוק זצ"ל.

עצם הוויכוח הסוער נראה לרבנים תמוה, משום שלא אחת אמר הרב יוסף אפרתי, נאמן ביתו של הגר"ש אלישיב שליט"א, בישיבות שהתקיימו ברבנות הראשית, כי ידוע לו שיחיה "היתר מכירה".

אגב, "הקיצוני הדתי", "הבעייתי", הרב יוסף אפרתי הציע, לשרדו את "היתר המכי רה" על־ידי כך שארבע המלאכות האחריותו, ייעשו על־ידי נוכרים, אבל ההצעה נשארה בגדר הצעה. ומדובר בשדרוג של לביצוע, שכן, ממילא נוכרים מעבדים את שדות ארץ ישראל: פיליפינים, תאילנדים, רומנים וכו'.

ומעבר לכך: בסמכותה של הרבנות הרא שית להעניק בשורה בכל מקום ובכל זמן חד נורות למסכר ירקות, בירושלים למשל, יכולות לקבל מהרבנות הראשית "כושר" למ כירת תוצרת חקלאית מ"היתר מכירה".

ומה יהיה בפועל? מכון "התורה והארץ" הקים גוף שיווקי מכון השמו "אוצר האר ץ" והוא בפיקוחה של רבנות ירושלים. "אוצר הארץ" הוקם כדי להגן על החקלאות היהודית בשנת השמיטה. כל זאת בבירכת הגר"א שפירא שליט"א, הגר"מ אליהו שליט"א והגר"י אריאל שליט"א, ובעיניו זה התבטא הגר"מ אליהו שליט"א, כי כדי להגן על החקלאות היהודית בשנת השמיטה, הוא מוכן שלא לתבוע את ההחמרות האישיות שלו, בי חוד בנושא הירקות.

ואילו תוצרת "יהודית יאכל" עם מקדשי שביעי"ת

בין 90־95 אחוז (!) של המלפפונים והקי שואים הם בכל מקרה של ערבים: גזר, תפוח־ אדמה ובצל יספק ל"אוצר הארץ" הקיבוץ הדתי תל, סחורה חקלאית תבוא גם מהעבדה הדתי מית ("בהיתר מכירה" בעוד "העדה החרדית" אינה נזקקת לכך, כי לדעתה האזור אינו נכלל באזור המחוייב שמיטה). ישנן עבגניות מהמצעים המנותקים של גוש קטיף, ועד פסח יהיו ירקות, בשפע. (פירות יהיו כל השנה מאוצר בית דין). אחרי פסח יוחזר כנראה מחי סור בירקות ואז "אוצר הארץ" ייבא ירקות מחוץ לגבולות ישראל (טורקיה וירדן), אך יק קות מהיתר מכירה שייעשה על־פי ההנחיות של הראי"ה קוק זצ"ל.

מה שיקרה בפועל? בגלל היעדר תקציב בר־ בנות הראשית – השווקים יהיו מוצפים בספי־ חים ואילו הרשתות הגדולות דוגמת אלו של "תנובה" יקפידו על סחורה ראויה.

כל מי שיודעה ללמוד את הסוגיה הזאת לפ־ רטיה, יגלה מהר מאוד, כי רבני הציונות הד־ תית הם אינם בדיוק באגף הנאשמים.

כל מי שמעוניין להגן על התורשת החק לאית היהודית בשנת השמיטה ולשמור שמי־ טה כהלכתה, יכול לקבל פרטים על הענ־ יות של "אוצר הארץ" אצל שלמה מילר הגר באי־ תמר, טלפון נייד: 050־777408.

מסע הסליחות של אריה דרעי

סמוך לכניסתו לכלא ביקש, כזכור, אריה דרעי פומבית סליחה ומחילה מראש ישיבת פוניבז', הגר"מ שך שליט"א ונסלח לו. באו תה הזדמנות ביקש סליחה מהגר"ע יוסף שליט"א, שמא פגע בכבודו בשונג. בקשת הס־ ליחות עודדו כלפיו אהדה עצומה בקרב ציבו רים רבים על שמצא לנכון לעסוק בעניין זה דווקא, דווקת ספורות לפני שנפרד מהעולם הזה.

לשתי בקשות הסליחה הללו, קדמו פגישות ושיחות סליחה ופיוס עם אישים אחרים שנק־ רו במהלך השנים בדרכו של אריה דרעי. כך, למשל, הוא ביקש סליחה ומחילה מהאדמו"ר מגור בעל "פני מבקש" זצ"ל. דרעי שמע רב־ רים קשים מהאדמו"ר וכבוסו של רבך היה פיוס.

היה פיוס גם עם רבה הראשי של רעננה, הרב יצחק פרץ שליט"א, מי שהיה שר הפנים ואיש אמונו של הגר"מ שך. דרעי, כפי שמ־ ספרים, היה בביתו של הרב פרץ כשעתיים וה־ שולחן נוקה עד תום.

דרעי ביקש סליחה ומחילה מהרב מנחם אריך פליקס, ואם כי אישית סלח לו הוא השמיע הערה שלא נעמה לדרעי.

למיטב הידיעה, הוא ביקש גם להתקבל אצל אחד ממנהיגי הציונות הדתית וביניהם לא נענה.

בסוד שיח אדמו"רים

"אי יש לו עכשיו בשולם"

ראש ישיבת "כרם ביבנה", הרב מרדכי גרינבוג שליט"א, הוציא לאור לאחרונה חוב רת לעילוי נשמת אמו הנשואה את השם "י תגדל ויתקדש שמיה רבא" ועוסקת בנושא "הקדיש".

בסיומם של דברים מביא הרב גרינבוג סי פור מעשיות אחדי, שסיפר מי שהיה ראש מחלקת העלייה של הסוכנות היהודית, הרב שלמה זלמן שרגאי ז"ל על פרשי פגישה ברכבת שעשותה דרכה מפולין לשריס. הסי־ פור הזה נרשם ב"עמודים" של הקיבוץ הדתי בשנת תש"ם.

הסיפור מובא כאן ללא שריכה או שינוי כלשהו.

מספר הרב שרגאי ז"ל:

"בעוזבי את פולין בשעם השניה, היה זה בקצות לילה, ליוו אותי ידידים וחברים מש כבר הימים לתחנת הרכבת בורשה, וגם אנשי השלטון המקומי. בשעת הפרידה, בשע מדתי על יד הקרון בתחנה, ניגשה אלי אשה ובקשה בפיה יש לה אחות בירושלים שבעלה עוזר ב"הגנבה" ברחוב יחזקאל, ואביה זקן נוטע אליה לירושלים ברכבת הזאת, ובקשתה שאכניס אותו בתא שלי, כדי שיימצא בחברה של יהודי. נעניתי לה כמובן. עליתי יחד אתה לקרון העבודה את אביה האת כל חפציו־מטע נו הרב, לתא שלי. כשנכנסתי אחר כך לתא התבוננתי ביהודי, ראיתי לפני פנים צחובים כשעות, זקן לבן, עיניים מעוצבנות, וכולו פקעת עצבים. כשוחשלתי לשאול אותו מי הוא וכו', שתק ולא ענה דבר. שתקתי אף אני. אחרי זמן מה ביקשני לעזור לפתוח את המז זודה שלו. בתוכה ראיתי שופר, פמוטים, בש מים לחנוכיה, שלית ותפילין, כמה ספרים וכמה מחברת, ועוד כמה חפצים. הציא לו ספר "עם אלימלך" ועיין בו. לא ניסיתי שוב להיכנס אתו לשיחה, כי הרגשתי שזה לא לר צונו.

לפני שהשתמותתי על הפסקל לישון שאחי המלחמה סרם היו בפולין פסקלים מיוחדים ולא קיבלנו שינוי; לקחתי לי משהו לשתות, ושאלתי אם גם הוא מוכן לשתות משהו. בעצע לראשו לאות הסכמה. מזגתי לו כוס, אחרי שתה, והחזיר לשוחה אחי, וסיפר לי בקיצור שהוא מגליציה, חסיד בעלז, שבע ימים אך גם שבעיצורות. גולל לפני כל מה שעבר עליו תחת שלטונו של הצורר, איך שיסיכל את אשתו וארבעים מילדיו ואיך ניצל, איך עולה הוא לארץ החיים. שתאים הפסיק וגרם. לא המשיך. נשאר ישוב עצום עיניים. אחרי שתיקה מרכאת זו של כמה רגעים, יצאר תי מן התא. בשובי מצאתיו שכוח על הפסקל. אף אני השתמותתי על הפסקל השני, אך לא יכולתי לעצום עין, וכל מחשבותי התרכזו באיש שמסולי ובכל מה ששמעתי ממנו.

לפנות בוקר עם שחר, קמתי להתפלל לפני שייכנסו לרכבת נוסעים לארחדים. הזיש ממולי לא קם ולא נע, למרות שלא ישן. אחרי התפילה הרצאתי מאמתותיי משוח לשתות ולאכול. שאלתיו אם רוצה משוח לשר תות. לא ענה. אחרי כמה שעות, שאלתיו שוב, והוא נענה לי בראש שמוכן לשתות. וכך כמה פעמים ביום שהוא משוח. שאלם לא הציא הגה מפיו. עיין בספר במקצת, ישב, שכב ושתק. שתיקתו היתה איומה והשרתה עלי ריכאון נורא. לא ידעתי את נפשי.

אחרי חצות היום פתח ואמר: אחרי כל מה שעבר עלי ואחרי כל מה שעיניי ראו, וד' לא ריחם ולא חמל – לא אתפלל אליו, אריגיו גם אני. שתקתי ולא עניתי מאומה. אף הוא חזר לשתיקתו. לפנות ערב, כמעט השחיר, ופתח לתי לומר לי את חפצי לילדת בפורגג ונא המשיך לפצרני, והנה ביקשני פתאום לעזור לו לזדייר את המזוזה, והציא את השלית ה־ תפילין, והתעטף בטלית, והיה תפילין ועמד להתפלל.

נדהמתי מהשינוי הפתאומי, כרם שתקתי ולא אמרתי מאומה. אחרי שסיים את תפילתו, פתח ואמר: על פי דין צריך להתפלל. וכי הכ ביכול (כינוי לקב"ה) אינו זקוק ואינו ראוי לרחמנות? מה יש לו עכשיו בעולמו מי נשאר לו? ואם הוא ריחם עלי ונשאירתי בחיים, זכאי הוא שארחם גם אני עליו, ולכן קמתי והתפ לללתי. סיים את דבריו ודמעות ולגו מעיניו והתחיל לבכות בקול: אני, א רחמנות אריך אויפן ריבונו של עולם, כיי ועמען אין עך בעבליבקיין סער, רחמנות גם על ריבונו של עולם, עם מי הוא נשאר?) אף אני בכיתי אתו. נפרדתי ממנו מתוך דמעות ומתוך ברכה לה־ תראות בירושלים, ונזכה לביאת המשיח.

תמונה מזעזעת זו לא תימחה ממני לעולם.

עורכת המוסף: נעמי טלן